

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 27 sierpnia 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ustalił ponownie J. M. wartość kapitału początkowego na dzień

1 stycznia 1999 r. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych tj. od 1 stycznia 1968 r. do 31 grudnia 1977 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 75,57 %. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 75,57 % przez kwotę 1220,89 zł tj. kwotę bazową ($75,57\% \times 1220,89 = 922,63$ zł). Do ustalenia wartości kapitału przyjęto okresy składkowe w ilości: 26 lat, 7 miesięcy, 2 dni tj. 319 miesięcy oraz okresy nieskładkowe

w ilości: 3 miesiące, 0 dni tj. 3 miesiące. Wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku została wyliczona w następujący sposób:

$293,01 \text{ złotych} \times 84,40\% \text{ (współczynnik proporcjonalny)} = 247,30 \text{ złotych}$

$(319 \text{ miesięcy składkowych} \times 1,3\%) : 12 \times 922,63 \text{ złotych (podstawa wymiaru)} = 318,86 \text{ złotych}$

$(3 \text{ miesiące nieskładkowe} \times 0,7\%) : 12 \times 922,63 \text{ złotych (podstawa wymiaru)} = 1,66 \text{ złotych}$

RAZEM = 567,82 złotych

$567,82 \text{ złotych} \times 209 \text{ miesięcy (średnie dalsze trwanie życia)} = 118674,38 \text{ zł. złotych (kapitał początkowy na dzień 1.01.1999 roku). /decyzja k. 79 plik akt ZUS/}$

W dniu 2 października 2018 r. J. M. odwołał się od powyższej decyzji, wnosząc o ponowne przeliczenie wysokości jego zarobków za lata 1976-1980 w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym (...). Wskazał, że pomimo dostarczenia dodatkowego dokumentu tj. umowy o pracę, okres ten został niewłaściwie policzony. Skarżący wniósł również o sprawdzenie wyliczenia wysokości wskaźnika podstawy wymiaru kapitału początkowego obejmującego lata 1968-1977. Wskazał, że w roku 1975 odbył służbę wojskową, nie pobierał żadnego wynagrodzenia, a rok ten został uwzględniony przy obliczaniu kapitału początkowego powodując istotne obniżenie wysokości wskaźnika. /odwołanie – k. 3, k 2 akt VII/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania. /odpowiedź na odwołania – k. 4/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

J. M. urodził się (...) /okoliczność bezsporna/

Ubezpieczony w okresie od 23 stycznia 1976 r. do 30 czerwca 1980 r. był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym (...) w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku technika. /świadczenie pracy – k. 21 akt ZUS/

W świadectwie pracy wskazano, że ubezpieczony otrzymywał wynagrodzenie w wysokości 3100 zł plus premię według regulaminu. /świadczenie pracy – k. 21 akt ZUS/

W 1979 r. wnioskodawca otrzymał wynagrodzenie w wysokości 35629,00 zł. /akta osobowe w kopercie – k. 10/

W 1980 r. wnioskodawca ubezpieczony otrzymał wynagrodzenie w wysokości 20460,00 zł. /legitymacja ubezpieczeniowa – k. 29 akt ZUS/

Wynagrodzenie za okres od 1 stycznia 1979 r. do 31 grudnia 1979 r. ma wpływ na wzrost wskaźnika za rok 1979 r., ale pozostaje bez wpływu na wysokość wskaźnika z 10 lat, który jest przyjęty do obliczenia wysokości podstawy wymiaru

kapitału początkowego i wynosi 74,62% z 10 lat kalendarzowych tj. z lat 1968 – 1977. /pismo procesowe – k. 16 akt ZUS/

W dniu 1 sierpnia 2018 r. ubezpieczony złożył wniosek o ponowne obliczenie świadczenia emerytalno-rentowego. /wniosek – k. 75 plik akt ZUS/

Do wniosku dołączył umowę o pracę w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym (...) na trzymiesięczny okres próbny. /umowa k. 76 plik akt ZUS/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy. Analiza zgromadzonych dowodów wskazuje, iż są one spójne i wzajemnie się uzupełniają i nie ma żadnych podstaw by kwestionować ich wiarygodność.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art.174 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2018 roku, poz. 1270) kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.

Natomiast zgodnie z ust.2 tego przepisu przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6,
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5,
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

W myśl ust. 3 cytowanego przepisu podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się przed dniem 1 stycznia 1999 roku.

Według ust. 3b jeżeli okres wskazany do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego obejmuje rok kalendarzowy, w którym ubezpieczony pozostawał w ubezpieczeniu społecznym na podstawie przepisów prawa polskiego jedynie przez część miesiący tego roku, do obliczenia stosunku sumy kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w art. 15 ust. 3, w okresie tego roku do przeciętnego wynagrodzenia, przyjmuje się sumę kwot przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za ten rok kalendarzowy odpowiednią do liczby miesięcy pozostawania w ubezpieczeniu.

Natomiast w myśl ust. 7 analizowanego przepisu do obliczenia kapitału początkowego przyjmuje się kwotę bazową wynoszącą 100 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia

w II kwartale kalendarzowym 1998 roku. Ustęp 8 powyższego przepisu stanowi, że przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24 % tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku.

Zgodnie natomiast z treścią ust. 8 przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24% tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku, według wskazanego w nim wzoru.

Z kolei w myśl art. 15 ust. 1 powyższej ustawy podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176. Natomiast stosownie do brzmienia ust. 2a tego samego przepisu, jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy. Z kolei na podstawie ust. 6 omawianego przepisu na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

Jak stanowi art. 15 ust. 4 w/w ustawy w celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty:

1. oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w ust. 3, w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych,
2. oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia, ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu,
3. oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która, z zastrzeżeniem ust. 5, stanowi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury lub renty, oraz
4. mnoży się przez ten wskaźnik kwotę bazową, o której mowa w art. 19, przy czym wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie może być wyższy niż 250%, jednakże przy ponownym przeliczeniu wysokości emerytury należy mieć na względzie, iż zgodnie z art. 111 ust. 2 ustawy uwzględnia się kwotę bazową ostatnio przyjętą do obliczenia świadczenia.

W związku z treścią zacytowanych przepisów można stwierdzić, iż kwota kapitału początkowego zależy od długości udowodnionych okresów składkowych i nieskładkowych przebytych przed 1 stycznia 1999 rokiem, podstawy wymiaru oraz współczynnika proporcjonalnego do wieku ubezpieczonego, który służy do obliczenia tzw. części socjalnej.

Przytoczone zasady postępowania – w świetle uchwały Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2003 roku w sprawie o sygn. III UZP 2/03 (OSNP 2003/14/338) - tak przy ustalaniu prawa do świadczenia, jak i jego przeliczaniu, pozwalają na ogólną uwagę, iż zamiarem ustawodawcy było umożliwienie ubezpieczonemu dokonanie wyboru, w ramach prawa, najkorzystniejszego z ich punktu widzenia okresu, z którego podstawa wymiaru składek ubezpieczeniowych, będzie stanowić podstawę wymiaru świadczenia.

Zgodnie z § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument na podstawie, którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Wskazana regulacja niewątpliwie wyznacza kierunek postępowania dowodowego, nie oznacza jednak, iż zarówno okres zatrudnienia jak i wysokość uzyskiwanego uposażenia nie może być wykazana w inny sposób, tak przy pomocy pisemnych środków dowodowych pochodzących od pracodawcy, czy też nawet dowodów pośrednich, nie wyłączając zeznań świadków (por. wyrok Sądu Najwyższego z 25.07.1997 r., II UKN 186/97, OSNAPiUS 1998/11/342, a także

wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 1997-03-04, III AUa 105/97 opubl: OSA w W. rok 1997, Nr. 2, poz. 7; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 1993-08-18, III AUr 294/93 opubl: P.. Sąd. rok 1994, Nr. 3, poz. 6/.

Przyjąc zatem trzeba, iż w postępowaniu przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (sporne czy też niemożliwe do udowodnienia przy pomocy dowodu z dokumentu) mogą być dowodzone wszelkimi dostępnymi środkami, które Sąd uzna za pożądane i celowe, co wynika także z treści przepisu art. 473 k.p.c. Mając to na uwadze Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe obejmujące analizę dostępnej dokumentacji związanej ze spornymi okresami zatrudnienia wnioskodawcy. Jednakże z dokumentacji przedstawionej przez skarżącego nie wynika jakie wynagrodzenie pobierał przez sporny okres czasu.

W rozpoznawanej sprawie wnioskodawca wniósł o ponowne ustalenie wysokości kapitału początkowego z uwzględnieniem jego zarobków za lata 1976-1980 w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym (...) w oparciu o złożoną umowę o pracę na okres próbny zawartej na trzy miesiące, z której wynika wysokość jego wynagrodzenia w kwocie 2.800 zł miesięcznie plus 10% premii regulaminowej. Wniósł o przyjęcie, że w dalszym okresie jego zatrudnienia w tym przedsiębiorstwie – a zatem od 23 kwietnia 1976 roku jego miesięczne wynagrodzenia za pracę, pomimo braku jakiegokolwiek dokumentacji, w tym umowy o pracę na dalszy okres, było ustalone na tym samym poziomie co w złożonej umowie na okres próbny, a tym samym uznanie, że było ono wyższe niż przyjęte przez organ rentowy wynagrodzenie minimalne.

Sąd rozpoznający przedmiotową sprawę podziela w tym względzie stanowisko organu rentowego, bowiem z faktu zatrudnienia wnioskodawcy w okresie próbnym z wynagrodzeniem wynikającym z przedłożonej umowy na ten okres nie wynika – w żaden sposób – że po jego upływie wysokość jego wynagrodzenia pozostała na co najmniej tym samym poziomie. Przeciwnie twierdzenie ubezpieczonego nie zostało poparte żadnym dowodem, zaś brak jakiegokolwiek dokumentacji placowej za dalszy sporny okres uniemożliwia ustalenie wyższej niż przyjęta przez organ rentowy (minimalnej) wysokości jego wynagrodzenia i przeliczenia na tej podstawie wysokości kapitału początkowego.

Odnosząc się do zarzutu wnioskodawcy dotyczącego przyjęcia przez organ rentowy roku 1975, w którym ze względu na odbywanie służby wojskowej, nie osiągnął zarobków, wskazać należy, że zgodnie z brzmieniem art.16 cytowanej ustawy przy ustaleniu kolejnych lat kalendarzowych, o których mowa w art.15 ust.1 i 2, przyjmuje się lata kalendarzowe następujące bezpośrednio po sobie, chociażby ubezpieczony w niektórych z tych lat przez okres roku lub w okresie krótszym niż rok nie pozostawał w ubezpieczeniu.

Uznać zatem należy, że zaskarżona decyzja jest prawidłowa.

Mając na względzie powyższe Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie jako niezasadne.